

Analyse: Parat til et mere bæredygtigt samfund

•••

FAKTAARK AUGUST
2022

Hovedkonklusioner

- Vi har brug for en grøn bevidsthed og ansvarlighed hos alle på arbejdsmarkedet, hvis vi skal indfri Danmarks grønne ambitioner. Det gælder både økonomien, elektrikerne, indkøberen, maskinmesteren, ingeniøren, lederen og mange flere.
- Digitalisering er afgørende for at nå i mål med den grønne omstilling og sikre danske virksomheders konkurrenceevne. Digitale løsninger spiller nemlig direkte ind i mange af de tiltag, som skal i spil, i den grønne omstilling og kan samtidig styrke produktivitet og vækst.
- Grøn omstilling vil få betydning for, og stille nye krav til, alle typer af jobfunktioner på arbejdsmarkedet. På tværs af sektorer, aktører og stillingsbetegnelser peges der særligt på digitale kompetencer, tværfaglighed, et grønt mindset, viden om grøn rapportering og dokumentation samt innovation, som væsentlige kompetencer til den grønne omstilling.
- Virksomheder og organisationer efterlyser retning for arbejdet med grøn omstilling fra politisk side og viden om og standarder for, hvornår noget reelt er grønt. Særligt SMV'erne mangler viden om, hvad det vil kræve af kompetencer at løfte den grønne omstilling.
- Dyk ned i de 18 profiler til fremtidens grønne arbejdsmarked og se hvilke kompetencer der efterspørges.

Analysen kort fortalt

Grøn omstilling medfører nye roller og kompetencekrav

- For mange af de større virksomheder bliver grøn omstilling til en integreret del af forretningen. Formålet er at tiltrække fremtidige kunder, at kunne være attraktive overfor og rekruttere nye medarbejdere og at kunne leve op til krav fra omverdenen fra især de større kunder.
- Mange af de mindre virksomheder, vi har talt med, ser deres rolle i den grønne omstilling, som nogle der går forrest, og kan trække andre mindre virksomheder med på den grønne dagsorden. Samtidig presser større virksomheders grønne dagsorden mindre underleverandører til selv at levere grønnere produkter og services.
- Kommunerne presses af en mere klimabevidst befolkning, som kræver handling. For kommunerne bliver grøn omstilling et spørgsmål om at være det lokale knudepunkt, som sikrer, at den grønne omstilling sker lokalt, og at den forankres og har opbakning.
- Grøn omstilling er lig med nye krav til kompetencerne, som skal matche de mange grønne ambitioner.

Grøn omstilling kan være kilde til vækst og udvikling

- De større virksomheder ser potentialer for vækst som følge af den grønne omstilling. Men det er tvivlsomt om arbejdsmarkedet kan levere den nødvendige arbejdskraft og kompetence, hvis der skal bruges mange flere hænder i virksomhederne.
- Aktørerne ser særligt den grønne omstilling udmønte sig i Power-to-X, øget genbrug, fokus på energi-effektivitet, omlægning af infrastrukturen, CO₂-fangst- og lagring samt øget produktion og forædling af plantebaserede fødevarer.
- Digitalisering spiller en central rolle i den grønne omstilling. Heldigvis har Danmark og danske virksomheder et stærkt digitalt udgangspunkt, hvor man i vid udstrækning allerede benytter avancerede digitale teknologier. Man er dog udfordret af mangel på hænder og SMV'erne halter bagefter – både på den digitale og den grønne dagsorden.

Kompetencer til et grønt arbejdsmarked

- Hvis vi skal indfri Danmarks grønne ambitioner, har vi brug for en grøn bevidsthed og ansvarlighed hos alle på arbejdsmarkedet. Både økonomen, elektriker, indkøber, maskinmester, ingeniør, biotekniker, lederen og mange flere.
- F.eks. skal fremtidens landmand blandt andet have viden om det grønne og den bæredygtige agenda, kunne omstille sig til nye teknologier og nye måder at dyrke afgrøder på.

- Det er altafgørende, at der er kompetencer til den grønne omstilling til stede i alle led af virksomheders og organisationers værdikæde, når ambitionen er en reduktion af CO₂. Produktion, administration, salg osv. er indbyrdes afhængige, og derfor bliver vi nødt til at fokusere på hele værdikæden og lade de enkelte led spille sammen på tværs.
- Digitale kompetencer, tværfaglighed, et grønt mindset, rapportering og dokumentation af bæredygtighed samt innovation er kompetencer til den grønne omstilling, som går på tværs af sektorer, aktører og stillingsbetegnelser.

Hvor mangler samfundet viden, hvis vi skal nå i mål?

- Der er fart på den grønne omstilling og kombineret med nye krav til kompetencerne er det svært for arbejdsmarkedet at følge med.
- Der mangler viden om, og standarder for, hvornår noget reelt er grønt.
- Mange virksomheder vil gerne omstille sig til det grønne, men er sat i en venteposition, fordi teknologien og viden om, hvilken vej man skal gå, endnu ikke er der.
- Særligt SMV'erne mangler viden om, hvad det vil kræve af kompetencer at løfte den grønne omstilling. De store virksomheder peger på, at udfordringen blandt andet ligger i, at politikerne ikke udstikker retning for arbejdet med den grønne omstilling.